

Ungt deltagande i kommunpolitik i svenska landsbygder

- Upplevelser, hinder och möjligheter

Ida Petersen

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Program: Samhällsutveckling - landsbygd
Uppsala 2026

Ungt deltagande i kommunpolitik i svenska landsbygder: Upplevelser, hinder och möjligheter.

Youth participation in municipalities in Rural Sweden: Experiences, Barriers and Opportunities

Ida Petersen

Handledare: Patrik Cras, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land

Examinator: Malin Beckman, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i landsbygdsutveckling

Kurskod: EX0888

Program/utbildning: Samhällsutveckling - landsbygd

Kursansvarig inst.: Institutionen för stad och land

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2026

Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Elektronisk publicering: <https://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: engagemang, kommunpolitik, nätverk, strukturer, ungt deltagande

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Avdelningen för landsbygdsutveckling

Sammanfattning

I följande uppsats undersöks vilka faktorer som påverkar ungas sannolikhet att delta i kommunal politik i svenska landsbygder. Demokrati är en viktig grundpelare i Sverige, och för att denna ska fortskrida krävs en bred representation bland våra politiker. I dagsläget är andelen unga i den kommunala politiken underrepresenterade, och faktorerna bakom detta problem är vad studien syftar till att belysa.

Uppsatsmaterialet har samlats in genom att intervjua unga politiker med nära koppling till landsbygden. Materialet analyseras med hjälp av "Civic Voluntarism"-modellen för att identifiera de strukturer som influerar det politiska deltagandet. Under studien framkommer aspekterna plats, socialt nätverk och politisk kunskap som återkommande faktorer vars effekter påverkar deltagandet, men där även psykologiska faktorer såsom motivation och samtalsklimat inverkar på politiskt deltagande. Vidare undersöks hur landsbygdens förutsättningar inverkar på de resurser som påverkar politiskt deltagande, utifrån dess förutsättningar med långa pendlingsavstånd, utbildningsnivå och socialt kapital.

Nyckelord: Engagemang, Kommunpolitik, Nätverk, Strukturer, Ungt deltagande

Abstract

This thesis investigates the factors affecting young people's participation in municipal politics in rural Sweden. Democracy is a fundamental pillar of Swedish society, and its sustainability relies on broad representation among elected political officials. Youths are currently underrepresented in municipal politics, and this study aims to identify the factors contributing to this imbalance.

The empirical material for this thesis was collected through interviews with young politicians who have close ties to rural areas. The data are analyzed using the Civic Voluntarism Model to identify the structures that influence political participation. The findings highlight place, social networks, and levels of political knowledge as recurring factors shaping participation, while psychological factors such as motivation and the climate of political discussion also emerge as influential. Furthermore, the study examines how the specific conditions of rural areas affect the resources associated with political participation, particularly in relation to long commuting distances, education and the availability of social capital.

Keywords: Engagement, Municipal politics, Networks, Structures, Youth participation

Innehållsförteckning

1. Introduktion	5
1.2 Syfte och frågeställning.....	6
2. Bakgrund	7
2.1 Kommunal politik.....	7
2.2 Ungas engagemang och deltagande	8
3. Teori	9
3.1 Civic Voluntarism Model.....	9
3.2 Uppsatsens analytiska ramverk	10
4. Metod	11
4.1 Empiri.....	11
4.2 Avgränsningar och reflektion.....	12
4.3 Analysmetod	12
5. Resultat.....	14
5.1 Anton.....	14
5.1.1 Rekryterande nätverk	14
5.1.2 Att vara ung och politiker	14
5.1.3 Att vara ung politiker på landsbygden.....	15
5.2 Hugo	16
5.2.1 Rekryterande nätverk	16
5.2.2 Att vara ung och politiker	16
5.2.3 Att vara ung politiker på landsbygden.....	17
5.3 Stina.....	17
5.3.1 Rekryterande nätverk	17
5.3.2 Att vara ung och politiker	18
5.3.3 Att vara ung politiker på landsbygden.....	18
5.4 Amanda.....	18
6. Analys och diskussion	20
6.1 Vem blir politiker?.....	20
6.2 Kunskap hos unga	22
6.3 Deltar alla intresserade?	23
7. Slutsats	25
Referenslista	26

1. Introduktion

Var fjärde år infaller Sveriges kommunval, som möjliggör att alla röstberättigade folkbokförda i kommunen har möjlighet att bege sig till sina vallokaler för att framföra vilka de vill ska styra kommunen. Att rösta är avgörande för att upprätthålla demokratin, ge legitimitet åt beslutsfattare, samt påverka samhällets riktning.

Det är viktigt att sammanställningen av de politiker som väljs speglar befolkningen när det gäller spridning av ålder, kön, och bakgrund. Detta brukar kallas för deskriptiv representativitet (Erlingsson m.fl. 2025:155). Genom att rösta i kommunvalet har man möjlighet att påverka vilka politiker som kommer styra ens kommun de fyra kommande åren, men för att de förtroendevalda ska spegla befolkningen krävs en bred representativitet bland de förtroendevalda. Var sjätte vuxen i Sverige är mellan 18 och 30 år, samtidigt saknar var fjärde svensk kommun ledamöter under 30 år (Henriksson & Jägerskog 2026). När de förtroendevalda inte speglar befolkningens struktur riskerar vissa grupper perspektiv och intressen att ignoreras eller nedprioriteras.

De politiska partierna menar att de har svårt att rekrytera, och sedan början av 1990-talet har de förlorat omkring hälften av sina medlemmar. De sjunkande medlemstalen är en orsak till förbundens svårigheter att fylla sina valsedlar med kandidater inför allmänna val (Erlingsson m.fl. 2025:154).

Trots att partierna har rekryteringssvårigheter är de unga underrepresenterade bland kommunpolitikerna, och har därför svårare att påverka politikens utfall. Under de senaste åren har den redan underrepresenterade gruppens deltagande sjunkit ytterligare, och förutom den bristande upplevelsen av att kunna påverka samhällsfrågor, är avhopp bland unga ledamöter i kommunfullmäktige fler än bland övriga åldrar (Erlingsson m.fl. 2025:154–155). Tre år in i mandatperioden efter valet hösten 2022 låg antalet avhopp bland unga i kommunfullmäktige på 32,4% (SCB 2026). När färre unga väljer att delta i politik uppkommer funderingar kring vilka som ska bli våra framtida politiker att styra vårt land.

En ökning av ungt inflytande i den lokala politiska utvecklingen skulle inte enbart innebära ökad demokratisk legitimitet. Öhrn (2020) menar att den stora politiska diskussionen om ungas politiska utanförskap utgår från unga i städerna, medan hennes studier visat hur det råder ett uttalat missnöje gentemot politikerna i Stockholm bland de unga på landsbygden. De unga som deltagit i Öhrns studie anser att politikerna inte förstår landsbygdens villkor och de praktiska svårigheter som finns där (Öhrn m.fl. 2018; Öhrn 2020). Enligt Erlingsson m.fl. (2021) råder missnöjet gentemot politiker även bland vuxna på landsbygden, som upplever bristande politiskt inflytande vid kommungemensamma beslut. Upplevelser av

maktlöshet riskerar att skapa en bristande tillit till kommunens centrum, samt försvaga den kommungemensamma samhörigheten. Erlingsson m.fl. (2021) menar att de som bor utanför centralorten är mindre nöjda med den lokala politiken jämfört med de som bor i kommunens centralort. Vidare menar Erlingsson att bilden av vilka politiska utmaningar kommunen står inför kan skilja sig åt mellan de som bor i centralorten och den lokala periferin. Den skilda bilden menar författarna kan leda till ytterligare spänningar mellan dessa grupper, och där invånarna bosatta i den lokala periferins syn på centrum förvärras ytterligare i situationer där kommunernas periferier saknar politiska företrädare i kommunfullmäktige.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka hur unga politiker på landsbygden uppfattar sin handlingsförmåga i relation till kommunpolitiskt deltagande, samt identifiera vilka individuella och strukturella faktorer som påverkar nivån av deltagande i den kommunala politiken för unga på landsbygden. Studien syftar vidare till att bidra med kunskap som kan användas för att förstå och eventuellt minska ungas politiska marginalisering på landsbygden, samt ge underlag för lokala aktörer och beslutsfattare som vill öka ungas politiska deltagande.

För att undersöka detta har jag använt mig av följande frågeställningar:

1. Hur uppfattar unga politiker på landsbygden sitt deltagande i kommunfullmäktige?
2. Vilka faktorer påverkar ungas deltagande i kommunpolitik på landsbygden?

2. Bakgrund

2.1 Kommunal politik

För att få ökad förståelse för varför unga i kommunstyret är nödvändigt är det väsentligt att förstå kommunernas uppdrag, samt hur beslutsordningen ser ut. Innan fördjupningen i kommunens uppbyggnad vill jag ge en kort bakgrund till de svenska kommunernas historia.

Redan på 1800-talets början pågick en liberalistisk riksdagsdebatt om att stärka lokalnivåns inflytande, och år 1862 skiljdes kommunerna från kyrkans uppgifter. Det är vid denna tidpunkt vi kan börja tala om kommuner i den bemärkelse vi talar om idag (Erlingsson m.fl. 2025:31–32). Under denna tid var rösträtten varken allmän eller lika, gifta kvinnor var exempelvis inte myndiga. Rösträtten var kopplad till den skatt som betalades, och gällde både kommunmedlemmar och bolag, där man fick fler röster desto högre skatt man betalade. Det var inte förrän år 1918 som allmän och lika rösträtt infördes (Erlingsson m.fl. 2025:32). Under denna period fanns det så mycket som 2 498 kommuner, men efter 1952 års kommunreform minskade dessa till 1 037. Efter denna reducering dröjde det endast 24 år innan ännu en ny reform kom, vars resultat mynnade ut i ett kommunantal om 278 kommuner, och där deras invånarantal och geografiska omfång ökat markant (Erlingsson m.fl. 2025:33–35). Dessa reformer har lett till att Sverige fått färre, men större kommuner. Stora kommuner medför risker för centralisering, där de långa avstånden ger ett ökat gap mellan medborgare och beslutsfattare, och där lokala behov riskerar att förbises samtidigt som ett ökat ansvar läggs på kommunerna. Många av de frågor som styr välfärden bestäms på kommunal nivå, men då kommunernas geografiska storlek skiljer sig åt, har kommunerna vitt skilda förutsättningar.

År 1953 fattades beslut om att alla kommuner skulle införa representativ demokrati i form av kommunfullmäktige, den politiska styrform som råder än idag. I 1 kap.1 § regeringsformen (SFS 1974:152) framgår kommunernas roll i det svenska styrelseskicket genom följande:

”All offentlig makt utgår från folket. Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse. Den offentliga makten utövas under lagarna.”

Paragrafen fastställer att folkstyrelsen bygger på representativt och parlamentariskt statsskick, samt med en kommunal självstyrelse.

Kommunfullmäktige väljs var fjärde år genom direkta val av de medborgare som har rösträtt. Det är kommunallagen som reglerar vilka som har rösträtt till

kommunvalen, och där framkommer det att medborgaren behöver vara folkbokförd i kommunen, samt ha fyllt 18 år senast på valdagen för att inneha rösträtt. De som har rösträtt är även valbara och kan kandidera till kommunvalet (Erlingsson m.fl. 2025:91,93). Kommunfullmäktige är det politiska organ med lägst inkörsport i det svenska politiska systemet, och ansvarar för att ta beslut i kommunens viktigaste frågor. En viktig del av rollen innebär att representera folket i kommunen genom deras politiska beslut (SKR 2026).

För en rättvis representation av kommunens medborgare i kommunfullmäktige krävs förtroendevalda av olika åldrar och olika bakgrunder. Att unga sitter med i kommunfullmäktige är en väsentlig förutsättning för att de beslut som tas sker med en legitim och demokratisk grund, och speglas hela folkets vilja. Att ha unga förtroendevalda i kommunfullmäktige gör att individer med fler erfarenheter inkluderas. Kommunfullmäktige beslutar bland annat kring frågor om skola, miljö och föreningslivets bidrag, och genom att inkludera unga i dessa beslut får man en mer nyanserad bild av dessa frågor.

2.2 Ungas engagemang och deltagande

Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv, samt inflytande över samhällsutvecklingen. Demokrati förutsätter att medborgare kan påverka sina egna såväl som sina medmänniskors liv, och nio av tio unga tycker att det är viktigt att leva i ett demokratiskt land (MUCF 2025).

Det råder en allmän föreställning om att unga är mindre intresserade av politik än andra åldersgrupper, samt en oro över deras låga villighet att bli medlemmar i partier och ungdomsförbund. Sedan år 2018 har andelen unga som inte tycker att politiker lyssnar på medborgarna ökat, och endast 22% av alla unga tycker att de själva har stora möjligheter att framföra sina åsikter till beslutsfattarna i samhället (MUCF 2025:116,119). För att stärka ungas upplevelse av att kunna påverka samhällsutvecklingen samt skapa förutsättningar för deras deltagande i beslutsfattande organ, såsom kommunfullmäktige, krävs förståelse för de faktorer som bidrar till deras upplevda begränsade möjligheter att påverka beslutsprocesser. Därutöver är det nödvändigt att identifiera och utveckla strategier som kan främja ungas delaktighet och inflytande i demokratiska processer.

3. Teori

För att analysera insamlad empiri har jag använt mig av Verbas m.fl (1995) teoretiska modell "Civic Voluntarism Model" (CVM), som möjliggör en analys av vilka hindrande faktorer som ligger bakom den låga nivån av ungt deltagande i kommunfullmäktige.

CVM fungerar som studiens primära teori, däremot riktas ett genomgående fokus mot att identifiera strukturer. Anthony Giddens (1984 se Aakvaag 2011:139–168) strukturerings teori förklarar relationen mellan sociala system och strukturer, samt vilka begränsningar och möjligheter deras reproduktion bidrar med för att utgöra aktörers handlingsutrymme. Giddens hävdar att förhållandet mellan struktur och aktör måste ses som att strukturen både är medlet för, likaväl som resultatet av, aktörens handlingar. I strukturerings teorin definieras struktur som samhällets sociala normer och regler, vilka produceras av aktörers handling. Genom att applicera ett strukturerings teoretiskt perspektiv har det varit möjligt att betrakta de dynamiska faktorer som påverkar deltagandet. Perspektivet har bidragit till att synliggöra hur landsbygdens specifika strukturer formar ungas förutsättningar, samtidigt som studiens intervjuer visar hur dessa strukturer ständigt återskapas och utmanas av de ungas handlande.

3.1 Civic Voluntarism Model

Verbas m.fl (1995) Civic Voluntarism Model används för att analysera hur personliga förutsättningar påverkar individens möjlighet och vilja att delta politiskt. De faktorer som används för att beskriva detta är resurser, motivation och rekryterande nätverk.

Den första faktorn, resurser, syftar till hur de individer som har tid, pengar och medborgliga färdigheter deltar mer i politiken. Verba m.fl. (1995:270) menar att resurser är den mest kritiska komponenten och föregår både motivation och rekryterande nätverk. Resurser kan mätas i socioekonomiska faktorer såsom inkomst och utbildning. Anledningen bakom detta förklaras av att individer med högre socioekonomisk status ofta har fler positiva förhållanden till att kunna delta, vilket kan göra dessa individer mer villiga. Utbildning är av betydelse, då denna genererar färdigheter i att kunna uttrycka sig väl i tal och skrift, vilket är av fördel i politiska sammanhang. Tid är också en resurs som kan påverka individens sannolikhet att engagera sig, och denna mäts i antal timmar av fritid en individ har över till att engagera sig politiskt.

Den andra komponenten är motivation, vilket syftar till de psykologiska effekterna som influerar politiskt deltagande. Genom CVM fungerar denna komponent som en förklaring till varför individer med god tillgång till resurser trots sina förutsättningar tenderar att förbli politiskt passiva. Motivation kan mätas genom

faktorer som politiskt intresse och politiskt självförtroende. Politiskt självförtroende täcker både hur individen uppfattar sina egna färdigheter att delta, samt dennes tilltro till det politiska systemet och att bli lyssnad på. Sammantaget kan motivation beskrivas som en individuell känsla av att uppfatta deltagande i politiken som meningsfullt.

Den tredje komponenten i Civic Voluntarism Model är rekryterande nätverk, som redovisar för hur individer som har resurser och motivation har ytterligare ökad sannolikhet att delta om de blir tillfrågade eller uppmuntrade att engagera sig. Tidigare forskning visar att dessa förfrågningar inte sker slumpmässigt, utan präglas av underliggande strukturer såsom socioekonomiska faktorer. Välutbildade individer tenderar till exempel att bli tillfrågade oftare än individer i lägre samhällsklasser (Strömblad & Myrberg u.å.).

3.2 Uppsatsens analytiska ramverk

Studien utgår från Civic Voluntarism Model (CVM), som används för att identifiera de faktorer som påverkar ungas politiska deltagande. Struktureringsteorin används som ett kompletterande analytiskt perspektiv för att tolka hur dessa faktorer formas av och reproducerar sociala strukturer. Tillsammans möjliggör teorierna en analys av samspelet mellan individers handlingsutrymme och de strukturella villkor som påverkar kommunpolitiskt deltagande.

Användandet av dessa parametrar tydliggör både de bakomliggande faktorer som påverkar politisk delaktighet och hur dessa faktorer kan ha sin grund i strukturer som socioekonomiska förutsättningar, infrastrukturella utmaningar med långa avstånd samt utbildningsnivå. Ytterligare strukturer såsom åldersmarginalisering kan användas för att tolka bakomliggande faktorer utifrån individers upplevelser av sitt handlingsutrymme i form av politiskt självförtroende, och hur detta i sin tur både möjliggör och hindrar reproduceringen av strukturer. Det teoretiska ramverket hjälper oss förstå hur dessa strukturer både möjliggör och hindrar aktörernas handlingar.

4. Metod

4.1 Empiri

Denna studie bygger på ett kvalitativt tillvägagångssätt. För att besvara studiens forskningsfrågor har jag genomfört fyra semistrukturerade intervjuer, bestående av tre unga representanter från politiska partier, samt en informant utan erfarenhet av politiskt deltagande. Semistrukturerade intervjuer bygger på en uppsättning frågor, men skiljer sig från de strukturella intervjuerna genom att man vid det semistrukturerade tillvägagångssättet tillåter informanterna att själva associera perspektiv och tankar utifrån de teman som behandlas (Alvehus m.fl. 2025:251). Att använda detta tillvägagångssätt ger informanterna möjlighet att påverka vilka ämnen som behandlas under samtalet. Samtliga intervjuer har skett via telefon, och vid dessa användes en intervjuguide bestående av intervjufrågor kopplade till uppsatsens frågeställningar.

Ett strategiskt urval har tillämpats för att välja informanter. Strategiskt urval används för att beskriva urvalsprocessen, där målet är att identifiera relevanta spektrum av sammanhang, som möjliggör en hållbar argumentation (Alvehus m.fl. 2025:160). För att få ett representativt empiriskt underlag av informanter från partirepresentanter startade jag mitt urval med att välja vilka partier som var möjliga att utgå från. I denna process var målsättningen att hålla en jämn representativitet mellan vänster- och högerblock, samt att intervjua representanter från ungdomsförbund till både stora och små moderpartier. Att intervjua politiker från både större och mindre partier möjliggjorde upptäckter av åtskilda upplevelser utifrån storlek på partiet, om så skulle vara fallet. Detta resulterade i intervjuer med en representant från ett stort parti från vänster block, ett mindre mittenparti, samt ett stort parti från höger block. Utifrån mitt urval av partier valde jag informanter utifrån parametrarna ålder, erfarenhet av kommunfullmäktige, samt erfarenhet av att vara bosatt eller verksam på landsbygden. I denna studie har jag valt att definiera gruppen ”unga” som unga vuxna i åldersspannet 18–30 år.

I studien har jag använt mig av metoden ”Life story”, vilken utgår från enskilda livsberättelser för att söka insikter om strukturella mönster och företeelser (Johansson 1999). Informanternas integritet är överordnat resultatet, och med anledning av detta har anonymiseringen tillämpats i den utsträckning som ansetts vara möjlig. Tillsammans med valet av metoden ”Life story” har samtliga informanter fått namn-alias. Platser har avidentifierats, och för att informanternas geografiska lokalisering ska förbli anonym benämns därför platserna efter vilken del av Sverige de är verksamma i, såsom Södra Sverige samt Mellansverige. Studien omfattar ej partipolitiskt betydande information, för att säkerställa anonymisering har därför informanternas partitillhörighet förblivit outtalade efter

min redovisning av de parametrar som tillkännagivits i metodkapitlets motivering av urval av partier.

4.2 Avgränsningar och reflektion

Till en början var tanken att intervjua fler personer, men till följd av svårigheter att få kontakt med informanter ledde utmaningarna allteftersom till ett lägre antal informanter än ursprungligen planerat. Svårigheterna kan grunda sig i flera tänkbara orsaker, och några sådana kan vara rädsla för att prata öppet om politik, ointresse för politik, alternativt bristande möjlighet att delta till följd av att uppsatsen skrivs vid valår. En idé som fanns vid uppstarten av arbetet var att ha en fokusgrupp med unga från landsbygden, men utifrån given tidsram samt svårigheter med urval valde jag att gå vidare i processen utan att genomföra en sådan.

Genom studiens arbetsgång har målet varit att verka neutralt, samtidigt vill jag framföra min egen position där jag som författare själv är medlem i ett politiskt ungdomsförbund. Min egen positionering utger en risk för att vissa typer av normer och beteendet tas för givna, även så kallade "blind spots". Jag har dock inte deltagit i kommunpolitik, och utifrån detta är min förhoppning att dessa typer av risker minimerats.

I enlighet med god forskningssed bör transparens kring användning av AI deklarerars. Vid arbetsprocessen för denna studie har inga generativa AI-verktyg använts. Uppsatsens innehåll, struktur samt språk är resultatet av eget självständigt arbete, och detta inkluderar transkribering av data som skrivits på egen hand.

4.3 Analysmetod

Efter transkriberingen av det inspelade materialet har analysen genomförts genom tillämpning av tematiska koder för att identifiera mönster och slutsatser. Tematisk analys är en metod som används för att identifiera, analysera och uppmärksamma mönster, kallade teman, bland data. Teman belyser viktiga mönster i materialet i relation till forskningsfrågan, och kan appliceras på empiri likväl som teori (Braun & Clarke 2006). De empiriska teman som identifierades var: Rekryterande nätverk, plats samt ungas förutsättningar. Dessa teman utgjorde utgångspunkten för den fortsatta analysen, där materialet tolkades med stöd av Civic Voluntarism Model (CVM). Struktureringsteorin användes samtidigt som ett kompletterande perspektiv för att analysera hur de identifierade faktorerna kunde förstås i relation till individers handlingsutrymme och bakomliggande strukturer.

Vid tematisk kodning går det att dela upp koderna mellan semantiska och latent koder. Vid semantiska koder letar man efter mönster bland de precisa ord som använts, medan man genom att använda sig av latent koder identifierar underliggande teman bland data (Braun & Clarke 2006:84). För att inkludera

underliggande strukturer och idéer har jag använt mig av latenta koder när jag analyserat mitt material.

Empirin bakom studien bygger på ett fåtal individers utsagor, och är av denna bakgrund inte heller statistiskt representativ. En vital del av den vetenskapliga metoden är att resultatet skall gå att generalisera. Genom att bygga min studie på mina fyra intervjuer är inte poängen att presentera dess utsagor som ett generaliserbart *de facto*, utan som ett sätt att exemplifiera teorin. Med informanternas utsagor ges exempel som bekräftar teorins funktion som analysredskap, och gör i förlängningen att studiens resultat går att generalisera till något bredare än just denna kontext (Dannefjord 1999).

5. Resultat

Detta kapitel presenterar studiens empiri, som redovisar vilka erfarenheter och påverkande faktorer som framkommit under intervjuerna. Kapitlet redovisar resultatet av intervjuerna, som sedan analyseras och diskuteras i nästkommande kapitel. Resultatdelen presenteras genom metoden 'Life story', där informanternas namn är utbytta mot namn-alias.

5.1 Anton

Informant 1 kallas för Anton. Han är 23 år och sitter som ledamot i kommunfullmäktige i en mindre inlandskommun i södra Sverige. Till vardags studerar Anton, och han har alltid haft ett starkt intresse för politik, vilket fick honom att gå med i sitt politiska ungdomsförbund redan under gymnasietiden.

5.1.1 Rekryterande nätverk

Efter Anton gått med i sitt ungdomsförbund blev han uppmuntrad av en bekant att gå på ett möte, och kort därpå blev han tillfrågad om att stå på valsedeln, vilket han tackade ja till. Anton tror att intresset bland unga är högt, men att de måste bjudas in och känna självförtroende för att våga ta plats. Han menar att det inte kommer inbjudan till yngre i den utsträckning som hade behövts, men att det troligen är svårt att hitta de unga personer som är intresserade i vissa situationer. Vidare menar Anton att det hade underlättat mycket om yngre potentiella ledamöter fått frågan, och utan att bli tillfrågad hade Anton själv inte suttit i fullmäktige. Han säger att han inte hade gått till sitt första möte utan inbjudan. Anton menar att han nog hade blivit engagerad även om den bekanta inte hade uppmuntrat honom. Däremot hade deltagandet troligtvis inte startat nu, utan senare, och då konstaterar Anton att han hade varit över 30 år.

Innan Anton själv började delta i politik såg han ungdomsförbunden på sin gymnasieskola, och detta tycker han är väldigt viktigt. "Politiken måste komma närmare skolorna och visas upp så att man redan som liten förstår att politikerna är en del av folket, och inte de där borta som tar de konstiga besluten". En del skolor har sagt nej till att låta ungdomsförbunden besöka dem, och Anton tycker att beslutet är problematiskt. "Samtidigt är det nog svårt för skolorna att prata politik, för det är nog lätt att elever drar åt olika håll och att lärare inte kan hålla tillräckligt mycket koll. Det måste vara svårt att prata i skolorna när det ska hållas neutralt".

5.1.2 Att vara ung och politiker

Anton tycker att inkludering av unga i debatterna är viktigt för att få dem att känna att de får vara med, vilket han tycker är absolut viktigast. Han säger följande: "Det är bra att få den här bredden av syn på verkligheter. Det är bra med de äldres erfarenheter men viktigt att få in yngre för att få in nyare arbetssätt då det annars

lätt hamnar i hjulspår”. Anton anser att man ibland kan hindras av att andra i kommunfullmäktige inte vågar testa nya metoder. Han menar att de äldre är mer restriktiva i beslut om att implementera ny teknik i verksamheten, medan Anton själv menar att man som ung har lättare att förstå vilka fördelar implementeringen av teknik kan ge verksamheten på sikt. Han förtydligar att han är medveten om att man alltid behöver vara på den säkra sidan, och att man inte ska ta för hastiga beslut. Anton menar dock att man ibland behöver våga ta beslut, men att detta kan kompliceras när besluten gäller något de äldre ledamöterna inte är bekanta med från sitt eget vardagsliv. ”I vissa situationer kan det hända att man blir lite tillrättavissad att nu är det så här, och så här funkar det. Det öppnas inte för att prata vidare om det, sen i vissa frågor känner man sig så trygg i sig själv att man vågar stå på sig mer, men det beror på frågan”. Informanten förklarar att det förekommer allt fler föreningar som öronmärker ledamotsposter till individer under 30 år, och att detta är viktigt för att få in olika kompetenser.

Antons parti sitter i opposition, men han menar att möjligheten att påverka trots detta är god. Han nämner media som en ny politisk plattform. Anton förklarar att jämnåriga sällan förstår vad man gör i kommunfullmäktige, de förstår att man röstar om olika beslut, men inte mer än det. Han menar att han själv inte heller hade full koll tidigare. Han förstod att de beslutade om kommunens största frågor, men... ”Delegationsordningen hade jag inte koll på om jag säger så. [-] Sedan är ju lagstiftningen skriven på ett sätt som inte alltid är jättelätt för en ung person att läsa eller tyda utan att ha några akademiska studier.”

Anton tror att det råder ett tvivel bland unga gentemot sina egna förutsättningar att delta i kommunpolitiken, ”Vi måste få folk att känna att detta är något man klarar av. Jag tror att tanken av att sitta i fullmäktige ofta är värre än att faktiskt sitta i fullmäktige”. Vidare tror Anton att debatterna är avskräckande och att folk är rädda för att debatterna ska vara jobbiga och tuffa, då dessa typer av debatter är vad som visas i media, men uttrycker själv följande; ”I lilla [*stad*] är det oftast lugnt och sansat”. Han tycker att man bör inkludera unga i samtalen, samt låta unga ta ansvar. ”Man växer mycket, och gör att yngre känner sig sedda av politiken, så att man kommer närmare dem”. Anton diskuterar hur man å ena sidan måste krydda politiken så den upplevs mer avslappnad, men att man å andra sidan inte får göra den allt för oseriös då det är stora beslut som fattas. Anton tycker att vi måste plocka ned tröskeln och få folk att känna att politiska uppdrag är något som fler klarar av.

5.1.3 Att vara ung politiker på landsbygden

Anton, som är verksam i en mindre landsbygdskommun, tror att platsen spelar roll. ”Jag tror att det är mycket svårare att ta sig in i kommunpolitiken i en större stad än i en liten ort. Med knappt 12 000 invånare är det inte svårt att göra sitt namn känt”, i större städer tror Anton att det kan bli betydligt svårare att göra sitt namn känt och

att få förtroende då det är betydligt mer konkurrens. ”[stad] är litet och alla känner alla, det är inte svårt att få fram sitt budskap”.

5.2 Hugo

Informant 2, Hugo, är 22 år och har en ledande position i sitt förbund. Hugo har haft flera tidigare ledande befattningar innan han tog en paus från politiken under en period. Hugo är bosatt i en tätort i Mellansverige, och arbetar till vardags som egenföretagare. Han kommer från en familj med ett starkt samhällsintresse, och där mor- och farföräldrar varit engagerade inom politiken.

5.2.1 Rekryterande nätverk

Hugo anser att nätverk är viktigt. Har man någon som tycker om politik, eller är politiskt engagerad i sin närhet, är steget inte lika långt. Vidare menar han att det sociala arvet påverkar, och gör att det blir ett stort steg att delta när man inte varit med i den världen tidigare. Utan att känna folk i den sfären tror Hugo att det är lätt att tänka att man inte vet hur man gör, eller att man själv inte är tillräckligt lämplig för ett sådant typ av uppdrag.

5.2.2 Att vara ung och politiker

Hugo har aldrig haft några svårigheter att påverka kommunpolitiken, och menar att det snarare är för få som är med. Han lyfter att unga själva måste vilja engagera sig, och inte vara för rädda för att tycka och tänka. För att lyckas är det viktigt att delta mycket samt nätverka, då tidigare namn på listan ofta vill hålla sig kvar.

Hugo ser ett stort intresse för politik, och menar att unga är intresserade, men att många tror att de saknar kunskapen som krävs för att delta. ”Jag tror att många tror att man behöver viss kunskap för att engagera sig, och det kan jag säga att det inte stämmer. Du kan vara vem som helst och vara politiskt engagerad, och där tror jag att om fler hade större kunskap om detta skulle nog fler också våga”. Vidare tror han att jämnåriga till honom framför allt tänker på hemtjänsten och skolan, och att dessa frågor är vad kommunpolitiken beslutar om. Många har koll på frågor som berör dem själva, men har sämre koll på vad som händer rent politiskt. Hugo lärde sig det han kan om politik och mötesteknik genom sitt politiska ungdomsförbund, som han beskriver som sin skola i politik. Som ung kan det vara svårt att förstå mötesteknik. ”Om jag frågar mina vänner om beslutsacklimation hade de inte vetat vad jag pratar om. De typer av förhållningssätt blir liksom lite självklart när man lever i det till vardags”.

Hugo uttrycker besvikelse över det rådande samtalsklimatet i politiken. ”Jag undrar ofta varför man håller på för? Det är ju egentligen bara diskussioner och bråk. Vissa kan man inte ens vara kompisar med bara för att man tycker olika i debatter, och detta gäller också genom media”. Hugo uttrycker en övertygelse om att det hårda

samtalsklimatet i de politiska debatterna är en bakomliggande anledning till att unga väljer att inte delta. Han tror att detta gör många unga tveksamma, och lyfter att just samtalsklimatet är en faktor som gör att Hugo själv funderar på om det är värt att fortsätta delta i politiken, eller om han ska sluta.

Hugo upplever att man är ganska ensam som ung i kommunfullmäktige, och i hans kommunkrets är Hugo ensam om att vara under 40 år. ”Det är klart att man kan bli överkörd ibland, och då struntar jag i det. Men det är ju såklart inte bra att det blir så”. Vidare lyfter Hugo hur ungas representation i kommunfullmäktige är viktig, ”Är det bara pensionärer som sitter där kan du ju ge dig på att det är mycket snack om äldreboenden och mat till äldre. [-] Att unga är med och representerade är viktigt i alla frågor”. Avslutningsvis tycker Hugo att utbildning om politiskt deltagande och demokrati är extremt viktigt, och centrala delar för skolan. ”Friheten och demokratin är ju det vi ska värna om mest, så låt lokala politiker och ungdomsförbund komma ut och prata!”

5.2.3 Att vara ung politiker på landsbygden

Hugo menar att det alltid är krångligare att bo på landsbygden. Vidare förklarar han att det är krångligare, precis som att det är krångligare att hålla på med fotboll på landsbygden än om man bor i en stad. ”Det är ett av de största problem vi har idag, att det är svårare att engagera sig på landsbygden”. Innan han själv fick körkort var han beroende av att andra kunde skjutsa honom till möten, och han samåkade ofta med snälla partikamrater. Ungdomsförbunden har problem med att det inte är tillräckligt med medlemmar, och Hugo menar att detta innebär att samåkning inte heller är relevant när medlemmarna bor väldigt utspritt.

Hugo lyfter än en gång vikten av det sociala arvet. ”Kommer man från en familj med låg utbildning från landsbygden är det klart som sjutton att man inte känner sig hörd där. Det är ju ingen politik som förts för dem de senaste 15 åren. För dem på landsbygden har det ju nästan aldrig drivits någon politik”. Han menar vidare att detta innebär att det blir ett extra stort steg att delta när man inte varit med i den sfären tidigare.

5.3 Stina

Informant 3 kallas för Stina, och är 23 år gammal. Stina kommer från en tätort i Mellansverige där hon arbetar inom välfärden. Sedan det senaste valet är hon dessutom ledamot i kommunfullmäktige.

5.3.1 Rekryterande nätverk

Stina gick med i partiets ungdomsförbund under gymnasiet, som ett utlopp för att diskutera samhällsfrågor. Hon tror att det faktum att hon kände till andra som var engagerade i politik bidrog till att hon själv blev medlem i förbundet. Hon menar

vidare att ungdomsförbundet var en viktig länk som fick henne att träffa likasinnade, och som ledde till att hon efter ett tag fick förfrågan om hon kunde tänka sig att stå med på valsedeln. Vidare uttrycker hon följande: "Jag tror att det är viktigt för människor att bli uppmuntrade och att andra ser ens engagemang, för annars kan det lätt bli något som bara andra människor håller på med och som man själv inte känner att man kan ta del av". Stina instämmer att skolan och föreningsliv spelar stor roll för att inkludera unga i politiken, där hon menar att unga får plattformar för att träna på färdigheter som är viktiga att ha med sig i politiken, såsom argumentation, samarbetsförmåga, och ledarskap.

5.3.2 Att vara ung och politiker

Stina tror att unga vill vara med och påverka samhället. "... problemet är nog egentligen att politiken oftast känns för långt bort, och att ens röst inte riktigt spelar någon roll. Här tror jag att fler kommuner måste bli mycket bättre på att få folk att känna att man är välkommen, och att faktiskt bjuda in unga på riktigt". Stina förklarar vidare att det kan upplevas stort och obekvämt att komma in som ny ledamot och vara överlägset yngst, men att de flesta å andra sidan tycker att det är positivt när unga människor engagerar sig och bryr sig om kommunen. Själv är hon yngst med relativt stor marginal. "ibland känns det som att unga ses som lite tillfälliga, medan de äldre har en självklarare plats".

Vidare tror Stina att tid är en faktor som påverkar ungas deltagande; "ibland kan det vara svårt att kombinera arbetet tillsammans med politiken då båda kräver ganska mycket energi". Stina tror att politiken behöver bli mer tillgänglig och mindre stel. "Om unga ska känna att de faktiskt har möjlighet att påverka måste nog politiken anpassa sig mer efter hur ungas liv ser ut idag, särskilt i mindre kommuner där arbete, pendling och avstånd påverkar".

5.3.3 Att vara ung politiker på landsbygden

På ett sätt tycker Stina att det är fördelaktigt att vara verksam som politiker i en liten kommun, då det möjliggör att man kommer nära politiken och "alla känner alla". Samtidigt lyfter hon att det särskilt till början kunde upplevas svårt att sticka ut och säga emot när man har ett tätt kontaktnät, och där relationerna med övriga bosatta på samma plats betyder särskilt mycket. Informanten är övertygad om att platsen betyder mycket, och tror att det skiljer sig mycket mellan att vara ung i en stor stad och att vara ung på en mindre ort, både kring känslan att ha möjlighet att påverka, samt hur stor konkurrensen är om att stå med på valsedeln.

5.4 Amanda

Informant 4 kallas för Amanda. Amanda är 25 år och studerar i en universitetsstad. Hon är uppvuxen på landsbygden i södra Sverige, och har ingen erfarenhet av politiskt deltagande.

Amanda uttrycker själv att hon har ett starkt samhällsintresse, både vad gäller ideologiska frågor och partipolitik. Samtidigt som hon har ett intresse för politik tycker Amanda att kommunpolitiken känns väldigt osynlig och långt borta. Amanda tvivlar på huruvida hennes kunskap är tillräcklig för att bli kommunpolitiker, då hennes bild av en politiker är att mångfacetterad kunskap krävs. Trots Amandas tvivel kring huruvida hon besitter denna typ av mångfacetterad kunskap, menar hon att hon har sakfrågor där hon känner sig mer självsäker. Denna självsäkerhet grundar sig framför allt i att hon besitter god ämneskunskap i dessa sakfrågor, vilken hon fått genom sina universitetsstudier.

6. Analys och diskussion

Analysen utgår från de tre empiriska teman som identifierades genom den tematiska analysen: rekryterande nätverk, plats och ungas förutsättningar. Dessa teman har därefter analyserats med stöd av Civic Voluntarism Model (CVM), där fokus riktas mot hur resurser, motivation och rekryterande nätverk påverkar ungas kommunpolitiska deltagande. Struktureringsteorin används som ett kompletterande analytiskt perspektiv för att undersöka hur de faktorer som identifieras genom CVM kan förstås som uttryck för bakomliggande strukturer, och hur dessa både möjliggör och begränsar individers handlingsutrymme. Kapitlet organiseras i tre avsnitt med rubrikerna: *Vem blir politiker?*, *Kunskap hos unga* och *Deltar alla intresserade?* Dessa rubriker har vuxit fram genom tolkningen av de empiriska temana i relation till studiens teoretiska ramverk.

6.1 Vem blir politiker?

Under tidigare kapitel har jag redovisat hur antalet unga i kommunfullmäktige är undermåligt. För att förstå varför denna grupp uteblir kan en utgångspunkt vara att titta på vilka unga som trotsar statistiken och faktiskt deltar, samt vilka underliggande faktorer som möjliggjort deras deltagande. För att analysera hur flera sociala och strukturella faktorer kan samverka och förstärka varandra används här intersektionalitet som ett analytiskt begrepp. Begreppet används inte som en självständig teori, utan som ett sätt att fördjupa analysen av de strukturella villkor som identifierats genom struktureringsteorin.

För att starta sitt politiska deltagande krävs flera tillgodosedda faktorer. Verba m.fl. (1995) belyser resurser, motivation och socialt nätverk som sådana förutsättningar i sin "Civic Voluntarism Model". Resurser såsom tid, pengar och utbildning är några av de grundläggande förutsättningar som krävs, och trots att dessa resurser kan ses som basala kan yttre faktorer såsom bostadsplats utgöra en betydande inverkan på dessa resurser.

Individer bosatta på landsbygder som präglas av långa avstånd kan i viss utsträckning ha sämre möjligheter att avsätta tid för politiskt deltagande, och detta beror bland annat på tiden som går åt pendlande. Förutom dessa svårigheter kan färden till och från förbundsmöten och evenemang försvåras av de långa avstånden. Informanten Stina menar att: "ibland kan det vara svårt att kombinera arbetet med politiken då båda kräver ganska mycket energi", hon anser att politiken måste anpassas mer efter de långa avstånden. Även Hugo ser hur problem kan uppstå till följd av långa avstånd. Han var beroende av att bli skjutsad av anhöriga och partikamrater för att ta sig till och från olika möten innan han själv tog körkort. De långa avstånden är ett strukturellt problem, och samtidigt som Hugo utmanade dessa strukturer genom att lösa en alternativ transportmöjlighet, belyser Hugo hur

detta inte alltid är möjligt. Bristande kollektivtrafik och transportmöjligheter kan bli problematiskt, samt påverka ungas förmåga att delta. Genom Hugos utsago förstår vi hur en individs socialt nätverk kan möjliggöra eller försvåra för individer att ta sig till de politiska rummen. Att delta i politik kan däremot bredda individers nätverk, då de möten som dessa sammanträden innebär i sig genererar nya kontakter. Ett större kontaktnätverk underlättar individens tillgång till resurser.

Det är inte endast pendlingsavstånden som skiljer stad och land åt. CVM lyfter hur utbildning är en resurs som påverkar individers sannolikhet att delta i politiken. Samtidigt som utbildning anses vara en inflytelserik resurs visar SCB (2022) att antalet högutbildade generellt sett är lägre bland landsbygdens invånare i jämförelse med större städer. Vid mötessammankomster används ett specifikt språk, och detta kan vara besvärligt för unga att förstå, särskilt utan vidare akademisk utbildning. Anton delar bilden av att språket kan vara komplicerat, "Sedan är ju lagstiftningen skriven på ett sätt som inte alltid är jättelätt för en ung person att läsa eller tyda utan att ha några akademiska studier". Hugo bekräftar att språket kan vara svårbegripligt för utomstående "Om jag frågar mina vänner om beslutsacklimation hade de inte vetat vad jag pratar om". För att bli förtroendevald i kommunfullmäktige krävs dock inte någon vidare utbildning, utan denna kunskap lär man sig med tiden i kommunfullmäktige (mer om kunskap finns att läsa på s.22).

Förståelse för språket behöver inte enbart komma från utbildning, utan gynnsamma färdigheter för att bli förtroendevald i kommunfullmäktige kan också påverkas av det sociala arvet. Unga som saknar bekanta med politisk bakgrund i sin närhet kan möta extra svårigheter att förstå hur kommunpolitiken fungerar, samt vilka uppdrag man arbetar med som kommunpolitiker. Hugo menar att avsaknaden av förförståelse för hur kommunpolitik fungerar innebär att det blir ett extra stort steg att påbörja sitt deltagande. Samtliga informanter med politisk bakgrund har blivit uppmuntrade eller tillfrågade att ta de uppdrag som de haft. Detta exemplifierar hur rekryterande nätverk, som är en av de faktorer som lyfts i CVM, kan vara betydande för att inkludera unga ledamöter. Anton tror att det finns ett stort intresse bland unga, men att unga måste bjudas in för att våga delta. Vidare väcker detta frågor kring vilka strategier som måste vidtas för att öka förståelsen för vad kommunpolitikens uppgift är, samt hur våra partier bör gå till väga för att fånga upp unga med intresse för politik.

Det finns skärningspunkter som gör att sannolikheten för en individ att delta är särskilt låg. Unga är redan en marginaliserad grupp inom politiken, och när detta kombineras med att vara ung och bosatt på landsbygden uppstår ytterligare svårigheter. Detta motiverar användningen av ett intersektionellt perspektiv i analysen av hur olika sociala positioner samverkar i ungas politiska deltagande. Intersektionalitet används här för att belysa hur exempelvis ålder, kön,

socioekonomisk bakgrund och landsbygdsboende tillsammans kan påverka individers möjligheter att delta i politiken. Att flera faktorer kan påverka ungas politiska deltagande framkommer även i intervjun med Hugo, där han beskriver att ”Kommer man från en familj med låg utbildning från landsbygden är det klart som sjutton att man inte känner sig hörd där”. Det finns flera sociala grupper vars politiska deltagande är extra lågt, däribland finns unga, bosatta på landsbygden, kvinnor, individer med låg socioekonomisk status, utrikesfödda med fler. Dessa faktorer kan i samverkan med varandra förstärka upplevelsen av att det är svårt att ta steget till att delta i politiska möten. Amnå & Helander (2022:36) ger exempel på de könsskillnader som finns. Unga tjejer tror inte lika mycket på sin egen förmåga att påverka, samtidigt rapporterar SCB hur unga kvinnor i större utsträckning deltar i politiska diskussioner.

6.2 Kunskap hos unga

Vid flera av mina intervjuer framkom kunskap och information som återkommande samtalspunkter. Kunskap är en typ av resurs, vilken är en av de faktorer som CVM-teorin belyser. Frågan om vilken kunskap dagens unga har om det kommunpolitiska systemet, och vad som krävs av en kommunpolitiker, blev därför viktiga frågor att diskutera vidare. Detta avsnitt diskuterar hur kunskap samt, bilden av kunskap, förmedlas i diskussioner om ungas politiska frånvaro.

Hugo tror att det finns en etablerad bild av att man behöver viss kunskap för att vara kommunpolitiker. I verkligheten krävs ingen utbildning för att bli politiker, utan de krav som finns är desamma som för att rösta i kommunala val (dessa beskrivs på s.8). Under studiens intervjuer lyfts förmågor såsom förståelse för ny teknik, högt självförtroende, samt god social förmåga som fördelaktiga attribut för att bli en kompetent kommunpolitiker som ung.

Samtliga informanter med politisk bakgrund intygar att deras jämnåriga generellt sett har låg kunskap gällande vad rollen som kommunpolitiker innebär. Anton menar att politiken måste komma närmare skolorna och visas upp så att man redan som barn förstår att politikerna är en del av folket. Amanda, som inte har någon erfarenhet av politiskt deltagande uttrycker under intervjun hur hon själv upplever hur kommunpolitiken känns osynlig och väldigt långt borta, trots att hon själv anser politik vara intressant.

En aspekt som framkom under intervjun med Amanda var hur hon ser mångfacetterad kunskap som krav för att vara politiker. I intervjun med Hugo nämner han att sina jämnåriga bekanta har låg kunskap kring den politiska utvecklingen i kommunen, men att de har koll på frågor som berör de själva. Tillsammans speglar Amanda och Hugos utsagor hur ungas engagemang för politik beror på de sakfrågor de själva känner nära anknytning till och har kunskap om.

Detta signalerar att unga ofta saknar en av de resurser som behövs för att inleda sitt politiska deltagande, nämligen kunskap om kommunal politik.

Även i kommuner där kommunfullmäktige har unga förtroendevalda är det viktigt att fortsätta vara uppmärksam på hur politisk marginalisering kan fortskrida genom andra former. Judith Bessant (2003) hävdar att ungt deltagande ofta framställs som något positivt och demokratiskt, men att det samtidigt kan fungera som en form av styrning (governance). När unga uppmuntras att delta i organisationer och beslutsprocesser sker detta inom ramar som vuxna i institutionerna redan bestämt, vilket gör deras inflytande begränsat även när det ser ut som att de har makt. Vidare menar Bessant att deltagandet, när det är i en kontrollerad form, minskar utrymmet för förändring vilket kan göra deltagandet mer symboliskt än inflytelserikt på riktigt. I det offentliga samtalet om demokratisk deltagande av unga är det inte primärt för att lösa politiska problem, utan en strategi för styrning designad för att utvidga hanteringen av problemen, snarare än att lösa dem. Samtidigt som Bessant (2003) framför en viktig aspekt i problematiken med symboliskt deltagande, framkommer det i mina genomförda intervjuer att de unga som deltagit i studien känner att de har handlingsutrymme, och upplever att de själva kan påverka i beslutsprocesserna.

6.3 Deltar alla intresserade?

Under tidigare delar av studien har både orden deltagande och engagemang förekommit, men vad som skiljer orden åt tycks inte alltid vara helt lätt att avgöra. Vid samtal om ungas politiska frånvaro används ofta engagemang och deltagande synonymt, där starten på en individs engagemang översätts till när individen startade sitt formella deltagande. Denna sammanblandning av ord bör problematiseras. Svenska Akademiens ordböcker (2026b) definierar ordet engagemang som ”inriktning av krafter och intresse”, alternativt ”inriktning av resurser”. Denna formulering står i kontrast till ordet deltagande (2026a) som definieras som ”medverkan”. Jag vill problematisera likställningen mellan de två orden utifrån premissen att en individs inriktning av krafter och intresse inom politik inte nödvändigtvis innebär ett direkt deltagande. Precis som att engagemang inte alltid leder till deltagande, behöver politisk passivitet inte uteslutande bero på ointresse. Switzer (2020 se Amnå & Helander 2022:52) menar att engagemang bland unga konceptualiseras genom deltagande, där individer som inte deltar antas vara oengagerade. Lieberkind (2021 se Amnå & Helander 2022:52,53) har byggt vidare på samma idé i en dansk kontext, vars studie visar att den yngre generationen snarare formar ett politiskt passivt engagemang. Denna bild utmanar den binära uppfattningen av unga medborgare som antingen passiva eller aktiva. Unga tycks generellt ha ett högt engagemang, samtidigt som de har ett desto lägre deltagande.

Samtliga av de redan politiskt deltagande informanterna ser ett högt politiskt intresse bland unga, vilket utmanar den rådande bilden av deras frånvaro i kommunfullmäktige som ett tecken på ett icke befinnande politiskt intresse. Denna bild stämmer väl överens med Lieberkind (2021), som menar att unga trots sitt engagemang förblir passiva. Det finns relativt få studier som undersöker orsaken till denna passivitet. Informanten Hugo har tidigare tagit en paus från politiken, och han lyfter samtalsklimatet som en rådande utmaning som eventuellt resulterar i att unga inte deltar. Anton belyser också samtalsklimatet, men menar att det går lugnt till i hans hemkommun. Även om Anton själv upplever att det är lugnt i kommunfullmäktige i sin stad, lyfter han en oro över att tuffa debatter i media sprider bilden av ett hårt samtalsklimat, och att detta får unga att avstå från politiskt deltagande. Enligt CVM är motivation en aspekt som kan påverka ungas sannolikhet att delta, och bilden av ett tufft samtalsklimat är en möjlig orsak som kan leda till en låg tilltro till politiken bland unga, samt deras låga motivation gentemot att själva delta.

När unga har svårt att relatera till den politiska debatten och det språk som används där, samt har traditionella idéer om vad politik innebär, hävdar Bastendo (2015 se Amnå & Helander 2022:53) att de upplever sig fränkopplade från politiken och i stället efterfrågar representation. Flera fall visar hur unga ser sig själva som oengagerade och ointresserade av politik trots att de är relativt aktiva i politiska och civilsamhälleliga miljöer (Amnå & Helander 2022:53). När strukturella föreställningar om hur en politiker bör vara står i kontrast till den individuella självbilden uppkommer hinder som påverkar individens sannolikhet att delta.

7. Slutsats

I denna studie har jag undersökt hur unga politiker upplever sitt deltagande i kommunpolitik, samt vilka faktorer som hindrar unga på landsbygden från att sitta i kommunfullmäktige.

Genom intervjuer med unga kommunpolitiker har studien identifierat flera faktorer som påverkar ungas deltagande i kommunal politik. Med stöd av Civic Voluntarism Model (CVM) har analysen visat hur resurser, politisk motivation och rekryterande nätverk påverkar ungas möjligheter att engagera sig i kommunpolitiken. Genom att komplettera analysen med struktureringsteorin har dessa faktorer kunnat förstås i relation till de strukturella villkor som präglar landsbygden och formar ungas handlingsutrymme. Resultatet visar att förutsättningar såsom socialt arv, utbildning och sociala normer påverkar ungas politiska deltagande, samtidigt som flera informanter beskriver hur de genom sitt eget engagemang utmanar etablerade strukturer och föreställningar om ungas roll i kommunpolitiken.

Bland de politiker som deltagit i studien framkommer en oro över det hårda samtalsklimat som förekommer i debatter, denna oro framförs även som en möjlig faktor som kan sänka ungas motivation till deltagande. Dessa politiker framför även hur de återkommande blir "överkörda" i frågor, där de unga ledamöternas kompetens inte valideras.

Studien visar att Verbas m.fl. (1995) Civic Voluntarism Model utgör ett användbart analytiskt verktyg för att identifiera de faktorer som påverkar ungas politiska deltagande på landsbygden. Genom att kombinera modellen med struktureringsteorin har det samtidigt varit möjligt att analysera hur dessa faktorer formas av och samspelar med bakomliggande strukturella villkor. De faktorer CVM utgår ifrån, resurser, motivation och rekryterande nätverk, visade sig vara nära sammankopplade med de strukturella förhållanden som kännetecknar landsbygden. Denna studie visar hur det, liksom Öhrn (2020) betonar, behövs ytterligare forskning för att klargöra hur ungas politiska utanförskap ser ut på landsbygden, och vilka resurser som krävs för att öka deras deltagande.

Slutligen visar studien hur lågt deltagande inte behöver förstås som bristfälligt engagemang. Trots stort intresse för politik förblir många unga politiskt passiva, det finns dock relativt få studier som undersöker vad denna passivitet beror på. Här behövs vidare forskning. Studien pekar på att begränsat politiskt deltagande bland unga inte enbart kan förstås utifrån individuella faktorer. I stället framträder ett samspel mellan individers resurser, motivation och rekrytering samt de strukturella villkor som påverkar deras möjligheter att engagera sig. Exempel på sådana faktorer är bristande rekrytering av unga, låg tilltro till det politiska systemet och begränsad kunskap om den kommunala politiken.

Referenslista

- Aakvaag, G. (2011). *Modern sociologisk teori*. Studentlitteratur AB.
- Alvehus, J., Eldén, S., Wästerfors, D. & Öhlin, S. (2025). *Metodboken*. 1. uppl. Studentlitteratur AB.
- Amná, E & Helander, A. (2022). *Ungas organisering och politiska deltagande: En kunskapsöversikt*. Stockholm: Forte- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.
- Bessant, J. (2003). *Youth participation: A new mode of government*. Policy Studies: Vol 24 (2–3), 87–100.
<https://doi.org/10.1080/0144287032000170984>
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. Qualitative Research in Psychology, 3 (2), 77–101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Dannefjord, P. (1999). *Metod och Problem: en inledning till sociologisk analys*. Växjö, institutionen för samhällsvetenskap
- Erlingsson, G., Wänström, J. & Öhrvall, R. (2025). *Politik och förvaltning i svenska kommuner*. 3 uppl. Studentlitteratur AB.
- Erlingsson, G.Ö., Öhrvall, R., Wallman Lundåsen, S. & Zerne, A. (2021). *Centrum mot periferi?: Om missnöje och framtidstro i Sveriges olika landsdelar*. (4). Centrum för kommunstrategiska studier, Linköpings universitet.
- Henriksson, A. & Jägerskog, M. (2026). *Ta vara på riksdagsskolvalet och bjud in partierna*.
<https://skr.se/pressrum/aktuellt/nyhetsarkiv/tavarapariksdagsskolvaletochbjudinpartierna.10121.html> [2026-05-28]
- Johansson, C. (1999). *Narrativ forskning: biografiskt perspektiv på berättelser*. Linköpings universitet. [2026-05-13]
- Jämställdhetsmyndigheten (2024). *Vad är intersektionalitet?*
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/fakta-om-jamstalldhet/vad-arintersektionalitet/> [2026-05-11]
- MUCF (2025). *Så tycker unga 2025: Demokrati och viktiga samhällsfrågor*. (Attityd- och värderingsstudien 2025). Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
<https://www.mucf.se/publikationer/sa-tycker-unga-2025-demokrati-och-viktigasamhallsfragor> [2026-05-19]
- Portes, A (1998). *Social Capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology*. *Annual Review of Sociology*, 1998 (24).
<https://www.scribd.com/document/817856502/Portes-1998> [2026-05-11]
- Rothstein, B. (2002). *Socialt kapital - ett genombrott för en ny samhällsvetenskaplig teori I*. SOM-institutet.
- SCB (2022). *Stor skillnad i utbildningsnivå mellan storstäder och landsbygd*. Statistikmyndigheten SCB. [SCB | Skillnader i utbildningsnivå mellan storstäder och landsbygd](#) [2026-04-20]
- SCB (2026). *Vanligare att unga hoppar av från kommun- och regionfullmäktige*. Statistikmyndigheten SCB. [Vanligare att unga förtroendevalda hoppar av från kommun- och regionfullmäktige](#) [2026-03-31]
- SKR (2026). *Kommunalt självstyre*.
<https://skr.se/styrningochledningikommunerochregioner/kommunaltsjalvstyre.8506.html> [2026-03-31]
- Strömblad, P. & Myrberg, G. (u.å.). *Urban Inequality and Political Recruitment Networks*. (2008:3). Institute for future studies.
- Svenska Akademiens Ordböcker (2026a). Deltagande. [Deltagande|SO](#) Svensk ordbok

- Svenska Akademiens Ordböcker (2026b). Engagemang. [Engagemang|SO](#) Svensk ordbok
- Verba, S., Schlozman, K.L. & Brady, H.E. (1995). *Voice and Equality: Civic Voluntarism in American Politics*. Harvard University Press.
- Öhrn, E. (2020). *Större missnöje mot politiker bland unga på landsbygden*.
<https://forskning.se/2020/02/27/storre-missnoje-mot-politiker-bland-unga-palandsbygden/> [2026-04-04]
- Öhrn, E., Beach, D., Johansson, M., Rosvall, P.-Å. & Rönnlund, M. (2018).
Landsbygdens unga. Utbildning, plats och delaktighet. I *Resultatdialogen 2018*.
Vetenskapsrådet Stockholm.
https://www.vr.se/download/18.ad27632166e0b1efab112b/1542969255780/Resultatdialog_VR_2018.pdf [2025-04-04]

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Ida Petersen har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.